

PERŽVALGA.

Tik-ką gavome iš Vilniaus pranešimą apie lietuvių dailės parodą, atidaryta sausio 9 d. š. m. (pagal sen. st. gruodžio 27 d. p. m.). Tas pranešimas patilps sekančiame Nr. Dabar galime paminėti, kad prie atidarymo buvo ir general-gu-berbatorius ir vėsk. Roppas, daug lenkų, baltgudžių, rusų ir visi Vilniaus lietuviai. Kalbėjo dr. Basanavičius ir vienas baltgudys, baltgudiškai išdėstė baltgudžių vargus, užkirsdamas teisybės žodžiu valdžiai ir Roppui.

D-ro Basanavičiaus kalbą atspaudintą ir gi gavome.

— „L. Ukininke“ patilpo „Naujosios Gdynės“ administracijos laiškas į redakciją, kam praneša, kad „paskutiniai mūsų laikraščio 7 numeriai (24, 25, 26, 27, 28, 29 ir 30) cenzūros komiteto paliepta buvo konfiskuoti: dėl to jų negalėjome išsiuntinėti krašui, ir ne visi mūsų emėjai gavo juos. Tiems emėjams, kurie nebus apturėję minėtųjų numerių, mes pasistengsime šiaip ar teip atsilyginti“.

— Tas pats laikraštis praneša, kad Vilniuje, naktį iš gruodžio 12 (25) į 13 (26) d., policija suėmė „Naujosios Gdynės“ leidėją Jaką-Tyrą, mergaitę Gabrijelę, Landsbergį ir Baltusį. Priežastis suėmimo, esą, nežinomos.

— Amerikos liet. socialistų laikr. „Kova“ nuo 1-mo numerio šių metų tapo padidintas ir, sykiu su tuo, matomai pagerintas savo turinyje: telpa daug įvairių straipsnių ir iš visos pasaulės politišku žinių, kurių pirma beveik visai nebuvo talpinama dėl mažumo laikraščio. Dabar jis dvigubai pastorėjęs, o kadangi apgarsinimų nedaug, tai skaitymo užtektinai.

— „Kovos“ N2 yra apskelbtos Lietuvių Socialistų Partijos referandumo pasekmės.

Referendum (aplinkraštini balsavimas) buvo tame: ar partijos sąnariai turi mokėti tik po 20c., ar da turi pridėti 5 centus savo kuopos reikalams. 179-iais balsais prieš tris nutarta: mokėti į centrą 20c., į kuopos išdą — 5c. — Šitas referendum nėra tobulas, bet tiek įdomus, kad pirmas ne tik lietuvių darbininkų, bet ir lietuvių tautos istorijoje, — sako organizatorius A. Petraitis, pranešęs to referendumo pasekmes.

Iš Lietuvos.

Kalvarija (Suvalkų gub.). Kaip jau žinoma, už riaušės bažnyčioje Rugsėjo 9 dieną, Kalvarijos teisėjas iš apkaltintųjų keturių lenkų ir dviejų lietuvių, kaltininko nerado. Visus išteisino!?

Tą išteisinimą lietuviai priėmė šalta, didžiai nusiminę. Lenkai gi miestelėnai iš to linksmi, nudžiugę!

Keletas prakilnesnių Kalvarijos parapijos lietuvių ukininkų uvejo pas pavieto viršininką prašyti, kad leistų paduoti apeliaciją į teisėjų susivaziavimą. Tarp tų apeliacijos prašytojų buvo ir vienas iš apkaltintųjų, o dabar išteisintųjų lietuvių — Leonavičius. Į-tabu! Patsai kaltininkas teismo išteisintas, o nesotus, jieško apeliacijos, jieško bausmės ant savo sprando?!

Tuokart lenkai miestelėnai džiaugėsi išlaimėję, apsiteisinę ir išgirdę lenkai lietuvių zingsnius, jieškančius apeliacijos, — nuliudo!

Priežiurėjus miestelėnų lenkų apsiėjimams, ištikrųjų tai didžiai galima stebėtis. Po riaušių, kada bažnyčia iš priežasties suteršimo kraujais, ant laiko tapo uždaryta, lietuviai nuliudę verkė, lenkai gi iš tos priežasties tą patį vakarą šoko, linksminosi puotas kėlė; už riaušes toj byloj kaltininko

neradus, lietuviai vėl nuliudo, kad tokių darbų kaltininkai be bausmės likosi, lenkai gi praseingai džiaugėsi, „vivatus“ šaukė, sakosi bylą laimėję. Tada tik tai lenkai liusta, kada lietuviai jieško tiesos, jieško bausmės kaltininkam.

Ar gi tai šitoks vienu ir kitu pasielgimas nenurodo pilnai, kurių pusėje kaltė kiuto! Iš tokio vienu ir kitu pasielgimo, rodos, kaltininkai teip aiškiai ant viršaus šviečia, tečiaus teisėjas jų nemato, arba matyti nenori. Stebėkis skaitytojai!

...Per pereitas Sekmines kilo teip-pat byla už bažnytinės riaušės, tik tai kur kas — mažesnes. Buvo tai teip:

Antrąją Sekminių dieną, per mišparus, kada lietuviai bažnyčioje susiminę ramiai saugiedojo, pasivėlinę miestelėnai, apie 20 ypatų, įsiveržę per zakristiją, prie didžiojo altoriaus, dągi kaip liudytojai pasakoja įsiveržę pusėtinai, turbut ant drąsos, alučio ar degtinės, ramiai klupančius ir giedančius lietuvius pradėjo stumdyti, jų tarpe sau vietą darytis. Iš to kilo trukšmas, žinoma, stumdymas vienas kitą.

Po mišparų visi miestelėnai nubėgo pas bulmistrą, teip-pat lenką kilusį iš tų pačių miestelėnų, surašė skundą ant lietuvių, buk jie užpuolę miestelėnus, stumdę, spardę, mušę. Apkaltino keturis lietuvius. Tą bylą naginėjant, teisėjas, nepaisydamas ant paliudijimo liudytojų lietuvių, visus keturis apskųstuosius nubaudė po 25 r. arba po 7 paras arešto kiekvieną. Ant paliudijimo lietuvių; kad suvis neteip buvo, kaip skamba skundas, motyvavo teisėjas, kad lietuvių liudytojams negalys patikėti, nes esą vientaučiai. Kokios pažiūros jo buvo ant miestelėnų lenkų, kad jų nepripažino vientaučiais, negalima suprasti. Lietuviai neužsiganėdindami tuo jo nutarimu, palavė apeliaciją į teisėjų susivaziavimą.

Ten jau anie teisėjai pasirodė visai kitokios nuomonės, ir patarę, kad pagal Kalvarijos teisėjo nuomonę lietuviai, kaip vientaučiai liudijo už lietuvius, tą patį pripažino galimu daktu, kad miestietis lenkas teip-pat vientautis miestiečiui lenkui ir jie esą galėjo liudyti už vientaučius. Na ir išnagrinėję tą bylą Lapkričio 22 (Gruodžio 5) d., visus lietuvius nuo pabaudos paliuosavo.

(„Vil. Žin.“)

Lankeliškiai, (Vilkaviškio pav., Suvalkų gub.). Dabar ir dabar yra pas mus Judošiaus pasekėjų. Gruodžio 2 d. (n. st.), t. y. pirmąjį Adventų nedėdienį, po „Rarotų“, žmonės pastebėjo išmėtytus senus atsišaukimus, butent, spaudintus 1899 m. (išimta, rodos, iš „Ukininko“) po antgalviu: „Brošai, sesers nepasiduokime Maskoliams!“. Kadangi atsišaukimai spaudinti seniai ir, žinoma, apie dabartinius laikus nieko neminima, tad ir žmonėms „ne galvoj“. — Gruodžio 8 d. buvo dalinami „Chuliganai“ (ištrauka iš „N. Gad.“ N. 23) o Gruodžio 9 d. buvo teip-pat dalinama „Chuliganai“ ir pardavinama „N. G.“.

Rodos, nieko ypatingo nebuvo tad ir žmonėms, kaip sakiau „ne... galvoj“. Bet štai, Gruodžio 13 d., atsibaldo Bartininkų zemsargiai jieškoti „praklimacijų“. Bet kas įdomiausia: eina, „jieškoti praklimacijų“ tik pastuos, kurie minėtasias „praklimacijas“ rado arba gavo, ir atėję stačiai parėikauja „praklimacijų“ ir pasako, kad tą ir tą dieną „radai“ arba „gavai“, ir, pridėda, kad „mums pasakyta“.

Jeigu teip būtų atsitikę prieš metus, tad nebutų nieko įstabus, nes tada turėjome specialią šnipą — „savietniką“; bet kad tai atsitiko dabar, kada „savietniko“ jau beveik metai kaip nėra (mat žiemą

nabagas, gavo gerai „perti“, po ko, kelias savaites „pasilsėjęs“, išsidangino kitur), tai „lyg ir per širdį“... Tad aišku, kad ir dabar yra koksnors žmogus (jei galima tokį žmogum vadinti), kuris tēmyja, kas pardavinėja „N. G.“, kas paima, radęs atsišaukimą, ir kas iš čionykščių labiau susipratęs, ir visą tai praneša „Bartininkų generalgubernatoriui“. Juk dar žiemą ir pavasarį viena ypata dažnai kalbėdavė, kad tokius ir tokius „suraštavosė“. Bet, ačiu Dievui, jos (ypatos) „pranašystė“ neišsipildė. Iš kur ta ypata apie tai (apie „surštavojimą“) žinojo, nesunku įspėti. Regis, p. „savietninkas“ ne tik buvo „specijalistas“ savo „amate“ (jis turėjo ir tam tikrą medaliką ir, gyrėsi, gaunęs „žalavonę“), bet dar turėjo ir pagelbininką (o kas žino, gal ir daugiau?...). Tada aišku, kad nuo pirmojo Judošiaus lig paskutiniojo dar toli, per tai ir „svieto pabaiga“ dar ne teip greit bus...

Žmogeliau! Ką gi manai, teip darydamas? Kur gi tavo sąžinė, kur protas, kad parduoti tikrus savo brolius? Bet ką aš kalbu?! Brolius... Tamistai ne broliai, bet... Tamistai geresni broliai: Bartininkų „general-gubernatorius“, Salemončikas ir kiti, Vilkaviškio Blagovieščianskis ir tt., ir tt. — neg „iš kaulo ir kraujo“ broliai!... — O gal, Tamista, manai gauti „za userdie sluzby“ aną garųjį „nuo penkių pudų medaliką“, kurį pernai valdžia ketino atsiųsti anam uoliam monopoliaus ir dektinės „saugotutojui“. Ne nesitikėk, Tamista!

Kol dar ne teip labai vėlu, patarčiau Tamistai mesti savo pirmtakuno „amata“, nes pats žinai, tai „amatas“ neperkoks, ir... tik lig laiko...

(„V. Žin.“)

Gulbinai, (Panevėžiu p.) Rodos iš visų Lietuvos kam-

pelių buvo šis tas laikraščiuose rašyta, bet apie Gulbinus tai nieko nebuvo minėta, tartum jokių Gulbinų nė ant svieto. Tai-gi aš čia noriu nors trumpai pranešti šį-tą apie Gulbinus. Apšvietimas, galima sakyti, čia dar ne užgimęs: daugumas žmonių nė skaityti nekoka; visame valsčiuje, kuris tęsiasi daugiau kaip 3 mylias, yra tikta viena mokykla Gulbinuose, kurios tikslas, kaip mano valstiečiai, turi but išmokinimas jų vaikų rusiškai, idant paskui būtų lengviau, išėjus kur į miestą, arba kur po teismus valkiojantis galima būtų susikalbėti, o lietuviškai, jų nuomone, gali „ligvaliai“ ir namie išmokti. Todėl leidami vaikus į mokyklą, prašo mokytojo (mokytojas lietuvis), idant šis kuodaugiausia mokytų rusiškai. Laikraščius labai mažai kas teskaito, — tai ne prastų žmonių darbas, mano jie. Į valsčiaus valdybą, apart laikraščių ant vardo valdybos ir mokytojo, nepareina joks laikraštis. Į Pabiržę (Gulb. valsč.), kur yra dėžė laiškamams ir laikraščiams pareina keli numeriai „Nedėldienio Skaitymo“ ir „Šaltinio“. Tai ir viskas. Bet už tai apie Gulbinus daug daugiau negu kur kitur padaro ir išgeria alaus; tame dalyke tai gulbiniečiai gali pasididžiuoti prieš savo kaimynus.

...Bet kada biurokratai savo žvėriškais apsiėjimais ir ir akliems atidarė akis ir sukėlė prieš save ir ramiausius žmones, tai ir gulbiniečiai, pamatę biauirus valdžios darbus, pradėjo jai nebetikėt. Štai vienas atsitikimas, už kurį reikia gulbiniečius pagirti. Gruodžio 4 dieną atsidangino į Gulbinų valsč. valdybą žemiečių viršininkas, prisakė ant rytojaus anksti sušaukti sueigą ir išvažiavo pas netoli gyvenčią savo draugą nakvoti, priketinęs anksti ryto pributi. Tuojau

nakčia po visą valsčių tyčia buvo išsiųzdinta sušaukti sueigą. Ant rytojaus žmonės susirinko anksti ir visą dieną šalo ir dykai laiką leido, laukdami ką čia jiems pasakys „ponas žiemskis“, bet „ponui žiemskiui“ tur but labai patiko nakvynė, nes jis atvažiavo jau net sutemus. Atvažiavęs, pradėjo pasakot, kad žmonės ateinaučiuose rinkimuose į V. Dumą rinktų žmones gerus, dorus (o koki valdžiai geri, tai jau visi žino), kuriuos jie gerai pažįstą, bet jeigu kuris turi žemę, o nors ant laiko nuo jos prasišalinęs, tai tokio negalima esą rinkti. Kai kuriems paskutinis patarimas, girdėjau, nepatiko: jie sakė, jog kuris žmogus mokytesnis, tai tas dažniausia negyvena ant žemės, tai-gi, kad užkirst kelią į Dumą mokytesniems, tas užginta rinkti negyvenaučius ant savo žemės.

Paskui „p. žiemskis“ pasakė, kad valdžia laužo sau galvą, kaip aprupinti žeme bežemius ir mažazemius, ir nori, kad jų išrinktut iš savo tarpo žmones į tvarkomąją žemės komisiją, kurie padėtų valdžiai aprupinti jus žeme. Čia ir gi keli išmintingesni vyrai pasakė, kad neužilgo išrinksime į Dumą atstovus, kuriems ir pavesim rupintis apie žemę, o jokios komisijos mums nereikia; jiems, pritarė visi ir atsisakė nuo rinkimo komisijon. Bet štai vienas, matyt, įkaušęs alaus, iškertės rikterėjo, kad reikia rinkti komisiją. Tuo pasinaudojo „ponas žiemskis“ ir pasakė, kad jų vieni norit, kiti nenorit, tai turite išrišti tą klausimą balsavimu. Žmonės atsisakė nuo balsavimo, bet „ponas žiemskis“ panorėjo nēapsileisti ir liepė atnešti galkas ir butinai reikalavo balsuoti; tada žmonės pasakė, „mēs visą dieną šalome ir dabar čia per visą naktį užsiimsime visai nereikalingu balsavimu“.

Bet kadangi „žiemskis“ ne-

norėjo nusileisti, tai žmonės pasakė: „Mēs, kurie nenorime, tai išeiname, o kurie nori, tegul tie meta galkas, tai ir pamatysime, ar daug atsiras norinčių. Ir tuojau visi išėjo laukan, o vidui paliko tikta „žiemskis“ su „valsčiaus administracija“.

Nabagas viršaitis, „žiemskio“ spiriamas, vos paskui įprašė, kad grįžtų žmonės, ir jiems sugrįžus, „žiemskis“ jau daugiau nereikalavo balsuoti, o tikta supykęs, kad „nepavyko“ šiurkščiu balsu pasakė, jog gen.-gubernatoriaus prisakyta, jeigu nesumokėsit mokesčių ligi Gruodžio 14 d. tai bus atsiųsta tam tikrą komisija, dragunų lydžiamą, kuri jūsų gyvulius varys į Panevėžį ir ten parduos, kaip tai norėjo padaryti Čipėnų valsčiuje. Žmonės, bijodami dragunų, pradeda mokesčius mokėti, bet ar visi užmokės paskirtu laiku — pamatysime. („V. Žin.“).

In Amerikos lietuvių moksleivius.

Draugai! Skurdas ir nelaimingas mūsų tautos likimas išskaidžiojo mus po visokius miestus, visuose kampuose Jungtinių Valstijų, ir neturėdami, progos ypatingam susinešimui mūsų, busimoji lietuvių inteligencija, neturim jokio tarp savęs susirišimo kaslink veikimo ant tautiškos dirvos ir labai mūsų brolių, kurie ant mūsų yra viltį padėję ir bovina save ta mislia, jog mūsų kada-nors apsišvietę įstengsim atliuosuoti mūsų nuvargintą tautą iš vergijos ir parodyt geresnį kelią ateičiai. Norint, idant ta mūsų pačių ir mūsų vargdienių — brolių svajonė išsipildytų mūsų turim labiau susivienyt ir, draugiškai susijungę, padrasindami vieni kitus, žengti pirmyn. Iki šiol mūsų jokios sąjungos tarp savęs neturėjom ir dėlto neįjutėme

vieni prie kitų jokio draugiškumo, be ko sunku bus ką nuveikt tautos labui. Mes turim jausties esą vienas kunas ir viena dvasia, idant mūsų darbas būtų svarbesnis ir atneštų didesnę naudą mūsų tautai. Budami vargdieniais—moksleiviais, kurių medžiškų įiegu silpnumas aprubežiuoja ir veikimo pajėgas, lankant mokyklą, turime lavindami savo protą prisiruošti ir į draugijinę kovą, kovą už laisvę ir gerovę mūsų tautos, jei negeistume užsipelnyt vardo lietuviškų išgamų....

Lietuviškos jaunomenės, lankančios augštesnesias mokyklas, yra gražus burelis, ir dėlto susijungimas į kokią Moksleivių Draugiją yra mums būtina reikalingas. Kiek galėjau užtėmyt, tai Valparaiso Universitete (Valparaiso, Ind.) yra diktokas mokinių lietuvių skaitlius, todėl aš ir patarčiau draugams valparaisiečiams per savo sueigas išdiršti bent paviršutiniai programą ir pradėt organizacijos darbą.

Ir, draugai, kurie aplinkybių arba likimo priversti jieskoti prieglaudos tarp lenkiškos Detroito seminarijos murų, ne turit užsimiršti esą sunais tautos ir privalot prisidėt prie burelio svietišku moksleivių ir padėt išdraugės darbuoties.

Tą patį turit padaryt ir mus broliai iš Concordia seminarijos Springfield'e, Ill., ir nesišalinti nuo tautos vien dėlto, jog jūs tėvas, nesiklauses, apkrikštino Liuterio išpažintim! Mes visi esame vaikais tos pačios tautos.

Priegtam daugelis mūsų draugų vargsta Baltimorėj, Philadelphijoje, New Yorke, New Haven'e ir kitur, ir toks pasiskaidymas mūsų po visą kontinentą šaukte šaukia prie susivienijimo ir draugiško pasidalinimo uždaviniais mūsų ateinančio gyvenimo.

Maloniai turėtų but sveikiami prisidedantieji prie są-

jungos ir tie draugai, kurie pasiskubinę jau numesti mokyklos plokščių ir dabar išėję į svieta dirba darbą. Jų patarimai, sulyg gyvenimo už mokyklų durių, būtų mums naudingi, nes morališka parama, parama patyrimais, reikalinga.

Svarbiausias uždavinys tokios sąjungos turėtų but apšvieta; steigimas mokyklų, prelekcijų, prakalbų, vaidinimų etc.

Su draugiškais linkėjimais
Fortunatas J. Bagočius,
Pittsburgo Akademijos
mokinys.

Kodel atsisakiau nuo „Darbininku Balso“.

Tasai dalykas, kaip viršiaus minėtasis klausimas, negalėjo apeit visuomenę. Vienok, kadangi tuli žmonės rašo apie tai, tai galiu ir aš kalbėt, ypač kad tas kalbos neteisingos. Žmonės rado reikalingu tat padaryt „revoliucijos“ ir „socializmo“ labui. Atsakysiu savo apgynimui. Buvo parašyta „Vienybėje“ N.49 1905 m.; parašė Šliupas, pasėmęs žinias iš cnatlyvojo Kapsuko laiško.

Tą laišką, Kapsuko paaiškinimą (vėliaus tilpusį „Vienybėje“ N.6 1906) ir mano atsakymą norėjau įdėt į „D.B.“ N.11—12, 05 m., kad žinotų ir Lietuvos žmonės, ne vien Amerikos lietuviai. Kapsuko buvo pasakyta, kad gali įdėt, ką nori. Ypač labai gerai būtų suglausti laišką su paaiškinimu, nes jokio atitaisymo nėra, tik daugiau prikalbėta, kad pasislėptų turinys.

Mano įpėdinyš nedaleido to padaryti, nes numanė, kad cnatoms ir akrobatams tatau ant gero neišeitų, nes būtų tilpęs tame pačiame numeryje, ką ir „geltonasis biliotas“, kurį norėjo išduoti Partijai C. K.—tas, arba derybos su „Draugo Organizacija“.

Ir man, pastačiusiam „Darbininku Balso“ ant kojų, dirbusiam jame ir vedusiam ištiesai 3½ metų, neleista jame pasiteisinti prieš skaitytojus. Naujas dalykas, kad redaktoriui būtų užkimšta burna jo redomame laikraštyje. Vienok tat įvyko. Reikėjo jieskoti vietos kitur.

Norėjau apgarsinti tat kitur. Bet esant kalėjime, negalima buvo tai atlikti. Todėl darau tat dabar. Pagaliaus persitikirinau, jog tylėjimą laiko už kaltumą, dar viršum šaukia. Nemisliju, kad drabstymas purvais, apkalbėjimais būtų reikalingas revoliucijai ir darbininkams. Spėju teipogi, kad soc.—dem. redaktorius turi teisę ginties, kaip ir kiti žmonės.

Priezastis, kodėl atsisakiau, buvo kelios. Kaltė visa — teip vadinamojo Centr. Kom. ar kelių draugų, labiaus dirbusių, kol anas nebuvo susitvėręs.

Per visą laiką turėjau rietis su priešingais mums gaivalais. Gyvenau visą laiką užsienyje. Iš Lietuvos nuo anų patarimo, palaikydavo pliotkas, kurias teip mėgo mūsų patrijoteliai ir kudikeliai, ir net toliaus siūsdavo ir net maldydavo užpuolikus, kad tylėtų,—pagyrimais, prizadais išaugstintų juos, ar mane nubausti. Buvo jiems malonu, kad kreipiasi į juos, lyg į kokią vyriausybę, su skundomis. Nuo manęs tatau slėpdavo, lyg nuo neištikimos ypotos.

Amžinai turėjau kovoti su akrobatais ir su ištvirkimu namie. Gaunu rezolucijas, nutarimus, kurie nepildomi; už 1—2 mėn. gaunu priešingą proklamaciją, tų pačių žmonių išleista. Todėl tasai apsunkindavo gyvavimą, nebuvo galima laikyti „Darb. Balso“ vienoj linkmėj. Žinomas dalykas, nepagirdavo manęs už nurodymą klaidų. Priešingi nutarimai darė negalimu kaip rei-

kiant atstovėti L.S.D.P. reikalus užsienyje. Prikaišiotų stoka pamatų, o tas juk teisinga.

Paskutiniiais laikais (1905m.) kylant judėjimui, augant veikėjų skaitliui, pasirodė reikalas didesnio surišimo. Ir pradėjo nuo pretenzijų buti neklaidingais. Paskutinis susivaziavimas perdirbo programą. Buvo nurodyta mano paties, kaip negalima jo taisyti. Šiaip—be—teip, be prisirengimo, buvo sulopyta. Spauzdinti gi buvo man prisiūsta susivaziavime nepataisytoj formoj (kalba tik ištaisyta). Reikėjo gražinti, kad pataisytų ir išbrauktų dar užsilikusias klaidas. Dalį pataisė, kitą ne. Klausimą statė remdamiesi ant autoriteto ir viršenybės.

Pagaliaus atsitiko derybos su „Draugo Org.“, kurios buvo priešingos susivaziavimo nutarimui.

Susivaziavime būvau ir aš. Tenai priimta rezolucija mano įneštoji; koks jos tikslas, buvo man ir kitiems ten buvusiems — aišku.

Visokių nuomonių apie tai buvo pasakyta. Matydamas įvairumą cnatlyvųjų noro, patariau užklausti, ko tikrai nori. C. K.—tas turėjo tat atlikti. Už lygią sau partiją „Draugo Organizacijos“ niekas nelaike ir juokės iš to. Iš dalies matyti tas ir iš rezolucijos, ten priimtos; apie tai žinojo ir cnatlyvieji, nes buvo geradėjų, kurie rado reikalingu pranešti slaptai, kas pas mus dėjosi.

Pagaliaus, C. K. du nariu buvo pasakę, kad esant keno nors protestams, niekas nederės.

Aišku todėl, kad bus palikta cnatlyviams kompromituoties darbininkų akise ir tuomi užbaigti dienas.

Po ano incidento dėl programo, gavau priimtas derybų sąlygas. Jas pavadinau „geltonuoju biliotu“, kurį C. K.—tas nori partijai išduoti.

C. K. peržengė savo kompetenciją. Derybose minima

apie pataisymą programo (ir svarbiausia: politiškoj dalyj!) Niekas jam nepavedė jo naujai lopyti ir mainikauti ką tik priimtą jo vardą. Toliaus kalbama apie „nesusipratimus“ ir jų nepaaiškino. Raštuose, kalbose buvo skelbiama. Ir darbininkams, kuriuos pirm tūsiunde, nepasako, kur melas, kur teisybė. Kalbėjo apie mane be manęs. Nutarė mano vardan. Atitaisė, kas buvo rašyta „Atsakyme“, prie kurio ir aš prisidėjau ir tik kai-kurius dalykus aš težinojau.

Tasai mane, be abejonės, užgavo. Rašė raštuose, daro užmetinėjimus, duoda juos darbininkams pasimokinti ir apsišviesti; tik gėdžiasi parodyti, — kame buvo klaida. Tenai jau darbininkai nereikalingi.

Kalbėta teipogi apie kitus žmones, vėl be jų. Sudziomis ir apkaltintojais buvo neklaidingieji ir cnatlyvieji.

Ilgai kalbėjo apie mane. Perkratinėjo mano dorybes, būdą, darbus, tik nedrįso man į akis pasakyti, kame mano kaltė, neleido nuo cnatlyvųjų nuplėsti maską.

Pagalijaus nutarta buvo apie „D. B.“ valdymą, tas manęs nerišo.

Žinoma, galėjau viešai tat apgarsinti tat ir reikalauti naujo susivaziavimo. Tuomet butų ant manęs pasipylė dar daugiaus-purvų ir cnatų. Juk, eidami prieš mano ypatą, vogė laiškus, denuncijavo; kodėl negali dar žemiau nueiti ir vis darbininkų ir revoliucijos „naudai“, o ištikrųjų savo autoriteto palaikymui? Dabar butų cnatlyvų skaitlius išaugęs, nes butų prisidėję ir autoriai „geltonojo bilioto“. Net ir po to, esant man kalėjime, gždino juos mano šešėlis.

Uzbėgti tam už akių nebuvo galima, nes nutarimas jau pas „Draugą“, o kokia ten konspiracija — yra žinoma. Traukties C. K.—tas nebegalėjo, vis-

tiek butų įlindęs į balą. Jau ir Šliupas žinojo apie tai.

Nutariau pasitraukti pats. Bet kadangi ir dabar žmonės nerimsta, garsinu.

Be abejonės atsiras norinčių užginčyti. C. K.—tui tas viskas žinoma. Norint, galėsiu savo tvirtinimus plačiai ir viešai išrodyti.

Viskas daroma darbininkų, revoliucijos labui. Nėra tos niekšytės, cnatos, melo, kurie nebutų aiškinami revoliucijos reikalais, o rupės tik savo ambicijos apginimas.

Vienok toks mano rašymas pirmiaus mačijo. Su naujomis derybomis yra atsargų, jau „geltonojo bilioto“ neduoda. Teipogi žadė išleisti ir Partijos statutą, kurį man įnešus, susivaziavimas atmetė, bijodamas apynasrio betvarkiamas.

Rašau vėlai. Reikia-gi kuomet nors pranešti. Draugams, su kuriais susirašinėjau, pranešu, jog jų laišškai pas mane užsiliko ir cnatlyviams ar kam kitam nepaklius.

23. XII. 06. J. Lizdeika,
„Darb. Balso“ Redaktorius.

Kalbos valymas.

Žiurėk ir įsitėmyk nurodymus tilpusius „Vien. Liet.“ N.49—1906m.).

Lietuviai — „intelligentai“ moka daug svetimų kalbų, ir tas mokėjimas teip sudarkė jų liežuvį ir protą, kad retą sakinį tepasako grynai lietuviškai ir, viegok, mano kad jie kalba „civilizuota“ kalba: nepertikrįs, turbut, jų nė Obelaitis, nė Kriaušaitis, nė Jaunis, nė... nieks.

Vienok — bent pirmieiviai turėtų, mano nuomone, atsikvošėt ir pasakyt: „Co zle to w gruzy się rozleci, co dobre wiecznie bėdzie żyć“ (blogumas pavirs į griuvėsius, gerumas amžinai gyvės).

* * *

Sintaksis.

Imu pavyzdžius iš laikraščių.

1) ...„rengime prakalbų plačiaus apgyventose lietuvišose vietose ir abelnai platinime agitacijos yra jo darbas“ („K.“ N45).

Kas žodis tai klaida — įtekmė svetimųjų kalbų.

a). Rengime prakalbų jo darbas (bene tai bus lenkiškosios kalbos įtekmė) turi būti: Prakalbų rengimas tai jo darbas.

b). Rusų kalbos įtekmė: „plačiaus apgyventose lietuvišose vietose“. Turėtų būti: lietuvių apgyventose vietose. „Plačiaus“ — čia visai netinka; juk tik vieta gali but plati arba siaura; jeigu-gi ji bus siaura, tai jokiū budu negalės kas-nors „plačiau“ apsigyvent. Kai-kurie rašo: „tirščiau“ ir tai, rodos, daug geriau, negu „plačiau“.

c). „Platinimas agitacijos“ — tai jau, be jokios svetimos įtekmės, pasakyta visai adverbiškai. Platinti tiktai galima kokį mokslą, idėją, ir tas platinimas bus agitacija (tikriaus — propaganda). Kaip gi galima sakyt: „platinimas platinimo arba kurstymo“? (agitacija reiškia kurstymą). Seniai jau yra vartojama: „varyti agitaciją“, „agituoti“; bet niekad negirdėjau sakant „agitacijos platinimas“; tai visai naujas žargonas (sudarkyta kalba). Užtenka į to vietą pasakius vieną žodį: „agitacija“.

Visas tas sakinyš turėtų maž-daug teip skambėt:

„Prakalbų rengimas vietose, kur daugiau lietuvių apsigyvenę, ir abelna agitacija — tai jo darbas“.

(Lietuvos laikraščiai gal rašytų: „Prakalbos rengti“ ir tt., bet šitokiam tariniui įstatyti, da neišaiškinti, ir, be to, jis ne visur tinka).

2). „Apgyventa lietuvišais“ — tai žodis į žodį išversta iš rusų kalbos. Tokių tarinių iki šiol buvo pilna „V.Ž.-iose“;

„praleistus autorium faktus“ ir tt., vieton: „autoriaus praleistus faktus“. Pasarga: iš šito sakinio matyt, kad pats autorius yra praleidęs faktus, bet jeigu kas nepaisydams pasakytų: „praleistus autoriaus faktus“, tai but aišku, kad kas kitas praleido autoriaus parodytus faktus.

„Apgyventa lietuvišais“ da galima butų kai-kada išteisinti tuo, kad gal norėta pasakyt: „apgyvendinta lietuvišais“; paimekim — caro valdzia Siberiją apgyvendina... Bet vieton: „autoriaus praleista“, „Jono parašyta“, sakyti: „autorium praleista“, „Jonu parašyta“, tai tiesiok butų barbariškai.

Iki šiol Amerikos lietuvių laikraščiuose ir šiaip raštuose šiame atvejyje vartojama „per“ — pagal lenkišką „przez“, arba anglišką „by“. Ar teip, ar anaip — vis tai darymas lietuvių kalbos, jos ypatybių nežinojimas ar niekinimas.

3). „Lietuva“ seniai išmetė žodį „dėl“, kur jis bereikalingai vartojamas, ant klausimo: „kam“. („Dėl“ vartojai tik išreiškiant priežastį: „dėl tavęs teip pasidarė“, t. y. tu buvai to priežastim. Tankiai sakoma: p e r' tave teip pasidarė). Bet į to vietą tankiai vartojama teip-pat netikri tariniai. Pavyzdis — „turi čarterį biznį daryti“, bet šale to: „turi čarterį darymui biznio“. Reikėtų: „turi čarterį b i z n i u i daryti“. Tą mūsų kalbos ypatybę reikėtų įsitėmyt ypač vertėjams ir zinot, kad „dla“ arba „for“ šiame atvejyje nereikia versti į „dėl“. „Penny for Jesus“ reikia išversti: (penas) grašis Jėzui, o ne „penas dėl Jėzaus“, kaip tai išverčia, išgirdę nedėldienio mokyklose, mūsų vaikai.

„Bet gaila, kad nerupi tas tiek pačiai komisijai atlikimui parengimo naujų knygų“ („L.“ N46—06,p.4.). Pirm šito sakinio kalbama apie naujų knygų rengimą (ne „rengimą n. kn.“),

tai čia visai bereikalingai priblokšti žodžiai „atlikimui“ ir tt., delto, kad tame pačiame sakinyje pirmiau pasakyta „tas“, t. y. knygų parengimas, ką aiškiai kiekviens supras. „Atlikimui parengimo“... — tai žargonas toks pat, apie kokį kalbėjome 1 skirsnyje, punkte c. J. B.

Politiszkos žinios.

Maskolija.

Ner tos dienos ir nakties, kad nebutų nudėtas koks caro tarnas ypatingai Peterburge; čia eina imtynės tarp policijos ir revoliucionierių beveik tankiaus naktimis; žusta daugiaus policijantų ir šnipų, bet revoliucionierių daug daugiau suma ir kalėjimuose kankina. Buvusįjį Lodžiaus policijos viršininką panedėlyj pašovė.

Smolenske mokyklos vaikas Borisov, penkiais šuviais padėjo ant vietos viršininką M. Krollau(?), laike koncerto. Viršininko sargai puolė ant vaiko ir su šoblėms užkapojo j smert.

Tvėriuje nužudytas revoliucionierius, kurs pereitą pavasarį užmušė janarolą Stepovą. Pravardės jis nesisakė ir nieko iš jo neišgriebė, kad ir tyčia tik delto jį taip ilgai kalėjime kankino.

Lodziuje savitarpinė kova darbininkų, t. y. tautininkų su socialistais liaujasi; pasirodo, kad valdžia pati kurstė tą kovą, matyt norėjo, kad vieton kovot prieš ją, vargšai piaučių si tarp savęs, tada jai bus ramu, nes valdžia jau seniai įvairioms skerdynėms tik ir gyvuoja. „Tautininkai“ darbininkai yra tai tamsūs žmonės nesuprantą savo reikalų, su paikinti kunigų ir tautinių demokratų, kurie Lenkijoje yra baisūs atgaleiviai, teip, kad daugelis jų—tikri judašimčių vādai. Tai tokius tamsius ir supaikintus darbininkus ir val-

džios šnipams lengva sukurstyt prieš socialistus; nors ir šituos kaip laikraščiai rašo, valdžia siundžiusi apt anų, bet tai nepanašu į teisybę, nes socialistai—darbininkai visados yra apšviestiesni ir dideli valdžios priešai. Jie tik gynėsi gal nuo tautininkų užpuolimų; ką parodo ir telegramai Peterburginiam rusų dienr. „Segodnia“ tilpę, kad „nukentėjusių (sumuštų ar užmuštų) darbininkų daugiau yra priklausančių prieš socialistų partijų“.

Valdžia vieton gelbėti milijonus baduojančiųjų, tukstančius rublių išleidžia bajorų smaguriams, arba ir pašelpai. Tarp ko kito, 10 tukst. rubl. paskyrė žaislėms bajoriškų Aleksandro I liceum augintinių; 27,000 rb. Zem.—Naugardo bajorų instituto žaislėms; 40,000 Kaukazo bajorų pašelpai; 300,000 rb. tam pačiam tikslui bajorams kelių kitų gubernijų; 100 tukst. rb. buvusiems Aleksandro liceum mokiniams; 3 mil. 700 tuks. pašelpai institutų, turinčių carienės Marijos vardą; 400 tuks. kitiems bajorų reikalams.

Tuo tarpu valdžios kasa beveik tuščia; šių metų nepriekliks siekia 120 milijonų dol. Rupinasi apie paskolę, bet tai bus nelengva. Prancuzijos bankieriai su kapitalistiškąja valdžia žada paslapčia, vėl su prigavimu paskolint. Bet socialistai ir radikalai aštriai kritikuoja parodydami tas niekin gas užmačias, nes tuo prigau-na ir Prancuzijos žmonės, kurie tos paskolės akcijų nusiperka. Gorkij, garsus rusų rašytojas, parašė atvirą laišką Prancuzijos piniguočiams, kur jis aštriai jiems drožia į akis sako, neatsiimsit savo pinigų ką įkišot caro valdžiai, nes jį turės griut, neišsilaikys!

Pereitą kartą minėjom, kad caras panaikys karės ir laivyno ministeriją, apimdamas tai po savo ypatingą valdyba. Dabar laivyno ministeris admir.

Birilev atsisako nuo vietos, dėl tų reformų ir dėl to, kad adm. Aleksiejev, buvęs karaliukas Mandziurijoj laike karės, dabar vėl įgijo caro malonę, kurios buvo nustojęs. Laivyną rengiasi visai permaintyti ir atnaujinti.

Jau eina rinkimas rinkikų, kurie rinks atstovus į dumą Visoj Rusijoj buk laimėję (gavo daugiau balsų) radikalai, t. y. šalininkai didelių reformų ir revoliucionieriai. Jeigu jų išrinkti rinkikai teip patlaikysis, nenusileis ar neparsiduos, tai atstovai bus išrinkti daugiausia iš revoliucionierių. Tokią dumą kaip bematant valdžia paleis, o jau aną savaitę caras yra pranešęs, kad teip padarysiąs, jei дума bus nepaklusna ir nerami. Valdžia nenori, kad jai žmonių atstovai akis spirgintų už jos nedorybes ir reikalautų tikrų palengvinimų, o ne viliojimų ir nepakeliamo spaudimo.

Isz Amerikos.

Angliakasių unija puola.

Unijos prezidento Mitchellio raportas, išduotas metiniam susivaziavimui, buvusiam Indianopolise, Ind., sausio 15, 16 ir 17 d., parodo, kad pereitūs metus unijos sąnarių skaičius sumažėjo beveik ant 39 tukstančių (38,910). 1905 m. buvo sąnarių išviso 267,331 (267 tukst. 331), o pereituose 1906 m. liko tik 228,421.

Susivaziavime (konvencijoj) nutarta siųsti agitatorius į kietosios anglies pasvietį, kad daugiau darbininkų prisidėtų prie unijos, teipgi buvo roda, ką daryti, kad darbininkai nekriktų, bet da daugiau prisidėtų, nes dabar mat žmonės nemato didelės naudos iš unijos.

Kunigus nuodija.

Chicagoje sausio 14 d. šv. Antano ligonbuty ant rankų

ligonbučio perdėtinės pasimirė nepriklausomųjų lenkų — katalikų vyskupas Kozłowski. Velionio draugas kun. Frank tvirtina, kad vyskupas yra nužudytas kokiais nuodais. Policija saugojo lavoną, nedavė balsamuot ir laidot iki revidavojimui.

Ant rytojaus ir gi paslaptingu budu apsirgo kitas nepriklausomasis kunigas. Lawinskis, atvažiavęs iš Buffalo atiduoti paskutinį patarnavimą mirusiam vyskupui Kozłowskiui.

Revidavojant gydytojams vyskupą K., kun. Lawinskis staiga salėje puolė konvulsijos ištiktas ir neteko žado. Vakarė jo padėjimas buvo pavojingas. Daktaras Małachowski, lenkas, apžiūrėjęs jį sakė: „Nieko nenoriu pasakyti. Bus geriausiai, jeigu parsiveisit kitą daktarą. Aš į tą dalyką nenoriu kištis, nenoriu nieko bendro su juo turėti“. Kun. Law. buvo iki tam laikui visai sveikas, ir delto abelna nuomonė yra tokia, kad kaip nors kas yra prisidėjęs prie tos jo ligos.

Tie atsitikimai labai nužiurimi.

Kozłowski pirma buvo ryškiųjų-katalikų kunigu pasikui Šveicarijoj senųjų katalikų arcivyskupo tapo išventintintas į vyskupus ir nuo 15 metų jis buvo nepriklausomios lenkų bažnyčios kunigu Chicagoj, t. y. skelbė, kad parapijos turtas ir rėdymas priguli patiems žmonėms, o ne vyskupams ir kunigams; delto ir buvo atmestas nuo Rymo ir vadinosi nepriklausomu vyskupu.

1,000 dovanų už pavogimą...

Socijalietų laikrašt. „Appeal to Reason“ (Girard Kansas) duoda 1000 dol. dovanų tai ypatai ar ypatoms, kurios pavogs ir pargabės eks-gubernatorių Taylor, pabėgusį iš Kentucky valstybės į Indianą, ar gal kitur kur jis slapstosi, už-

mušęs savo konkurentą Gobelį.

„Appeal“ tą daro dėlto, kad parodyti svetui kapitalistų valdžios ir jų teismo bešališkumą. Mat, kaip jau ne sykį minėjom, Vakarų augliakasių Federacijos vadovus valdžia priešais įstatymus išvežė vogtinai iš Colorados valstijos Idaho ir laiko kalėjime, o augščiausiasis Jungtinių Valst. teismas Washingtone pasakė, kad tai nieko teip priešingo čia nepadaryta. Tuos unijos viršininkus neištyrus kaltina ir laiko kalėjime neva už užudymą Colorados gubernatoriaus Steunenbergo. Tai dabar „Appeal“ sako, teip-pat pagriebt besislapstantį kitose valstybėse buvusį gubernatorių Taylor, gerą Roozevelto draugą, ir parvešt į Kentucky kalėjimą — pažiūrėsim, sako, ką valdžia ir augščiausiasis teismas tada pasakys.

1000 dol. bus tik tai tam, arba tiem, kurie Taylorą pagaus ir pargabės į kitą unijos virš. bylai, kuri neužilgo turi atsi- buti.

„Appeal“ sako: jei tie viršininkai bus nužudyti, kad ir nekaltai, tai ilgam laikui bus nužudytas darbininkų judėjimas ir kapitalo anarchija da labiau įsiviešpataus visoje Amerikoje.

Amerika apvogė Maskoliją!

Washington, D. C. Profesorius H. Elliott skundžia buvusį Amerikos ministerį Herbertą H. D. Pierce, už tarp-tautišką prigavystę. Mat 1901 m. Maskolija sulaukė Amerikos laivus ir už tai buvo Hagoje teismas, kur Maskolija apsiėmė atlygint. Tam teisme Amerikos atstovu buvo Pierce, ir jis prie savo valdžios laivų priskaitė ir savus laivus, teip tai Maskolijos valdžiai prisi-ėjo užmokėti viršaus. Pierce 1903 m. priėmė pinigų ir už savo laivus pripuolančią dalį sau pasiliko. Dabar už tą gud-

rią prigavystę Pierce yra skundžiamas. Nieko šiaip blogo jam nebus, kaip ir visokiems didiems vagims, bet tas parodo bent svetui, kad kapitalistų valdžia ištikro susideda iš gabių prigavikų ir vagių.

Carnegie'o turtas.

New York, N. Y. Sako, Andrew Carnegie išmokas Amerikai daugiausiai mokesčių. Jo ypatingas turtas siekia 5 milijonus dol., o paskolė iš Rockefellerio — 2 ir pusė milijono. Beto, jo įstaigos ir pabirkai verti apie 9 milijonus. Mokesčių iš viso mokas apie 735 tuk. dol.

Policija — vagių lizdas.

Butte, Mont. susekta policijos suokalbį su tikslu užpulti ant Northern Express kompanijos, vežant jos mantą auksu ir popieroms. Išlavė du policijantai. Vyriausias to suokalbio sutelktojas, tai policijos viršininkas McGreth.

Nepriima milijonieriaus dovanų.

Richmond, Ind. Kolegija Quaker, spėjama, nepriims Rockefellerio dovanų, kadangi profesorių dauguma išsitarė, jog jiems būtų panieka, priėmus pinigus kerosino karaliaus, kurs milijonus susikrovė per prigavystes ir žmonių išnaudojimą. Profesoriai savo nuomonę paremia ant to kad hyla Standard Oil kompanijos, apkaltintos už valstybės apgavimą, neleidžia nė vienam do-ram žmogui turėti kokius nors santykius su Rockefelleriu ir jo pinigais.

Isz Didz. Britanijos.

Glasgow, Škotljoj.

Apie naujus metus Glasgo-wo „Šviesos D-tės“ kuopa pradėjo rengti vakarą, (ant 31 d. gruod.) su prakalboms ir šokiais. Vienas draugas, K. Rugienius, turbūt norėjo ir dalyvaut tame vakare, todėl užklausė kai-kurių „Š.D.“ drau-

gų, ar turit kalbėtojus. Atsakius jiems, kad truksta, K. R. prizadėjo parupinti iš Bellshilles, iš L. S. D. P. Per susirinkimą Š. D. buvo svarstoma apie tą užmanymą, ir visa kuopa nutarė: nereikalaut sve-timų kalbėtojų. Nutarė išsiri- rinkti kalbėtojus iš savo kuopos. Atsirado tik vienas A. Fiksas. Jis užsilipęs ant scenos turbūt norėjo nurodyt: kas tie socialistai ir juodašimčiai. Bet nieko nenurodė, nes matyt buvo, kad jis pats nieko apie socializmą nesupranta, tik pora kartų smarkiai suriko kumščiams grasindamas, iš ko svečiai pasipiktinę, pradėjo eit per duris lauk. A. Micevičius iš Hamiltono, pamatęs, kad tokį negerą įspudį padarė ant svečių, paprašė, kad palauktų ir pradėjo aiškint, kas tai socialistai. Nors ir nevisai gerai nurodė, bet svečiai apsiri- mo, ir pradėjo delnais ploti. A. M. nurodė savo kalboje negerą surėdymą ant svieto ir kad tik socializmas gali pagerint darbininkų buvį.

Aukų tapo surinkta 15 šilingų, bet visai nepasakė, kam tos aukos buvo renkamos; vienas vaikinys užklausė sąnarių. Kur tas aukas siūsit? Atsakė, kur Š. D. nutars. Ir per visą vakarą buvo matyt žiaurus darbai. Prisigėrusių ten netruko, netik pašalinių, bet ir draugų, per ką ir smailagal- vius turėjo šaukti, nes jau ir bonkos buvo darbe, o ir lenkiškos kalbos buvo girdėt. Matyt, kad ir „Š. D.“ kuopoje yra tokių apaštalių, kurie „popoleku“ kalba. Tvarkos ne- buvo ir tarp tvarkos užziurė- tojų. Negana, kad apsvaigu- sių netruko salėje, bet turbūt suvedė apsvaigusius išsimiego- ti į tą kambarį, kur svečių ru- bai buvo sukabinti; ten pasi- tiesę rubus ant žemės saldžiai miegojo, per ką ir rubus didei subiaurino. Už tai gal padė- kavot Š. D. kuopa tiems sve- čiams, kurių rubai buvo su-

biaurinti, kad nepadavė į teis- mą, nes be abejonės but turė- jus užmokėt už tūos rubus. Gėda broliai, nes tik juokinam svetą tokiais darbais.

Rabinas.

Isz Lietuvosku dirvu Amerikoje

Valparaiso, Ind.

Šitas miestelis yra nedidelis. Yra čia apie dvi dešimtį krautuvų ir apie dešimtis aludžių. Kadangi dirbtuvių nėra, tai ir oras tyras, sveikas. Gatveka- rio nėra nė vieno. Lietuvių, jei neklystu, iškyrus mokslei- vius, dar nėra apsigyvenusių. Kadangi čia yra mokykla, tai ir miestelis beveik vien-tik moksleivių apgyventas. Mo- kykla ta, arba „Valparaiso universitetas“, susideda iš tri- jų namų, neskaitant valgomų- jų kambarių ir kambario, kur muzikos mokina. Pastatytos tos triobos gana puikioje vie- toje: pro šalį eina gelakelis, žemės paviršis nelygus: vietom- is išsikišę kalneliai, vietomis pakalnės; aplinkui šepso gojai įvairių medžių; apie pusę var- snos atstumo telkšo ežeras, kur- nekur čiurkšlena šaltiniai teip, kaip Lietuvoje. Mokykla svie- tiška, bet galima teipogi ir į kunigus taisyti kokius dvėjus — trejus metus, o potam vaziuo- ti į dvasišką mokyklą. Moks- lo šaką galima pasiskirti kokią — tik nori: ar tai amatą koki, ar tai kalbą, kokia tau reika- linga, ar ką kitą. Išaina per metus apie \$200.

Galima čia įstoti kiekvienam norinčiam mokintis. Daugiaus- sia iš moksleivių esti viduram- zio senumo merginos ir vaiki- nai, nors netruksta čia ir žilų, sulinkusių senelių; vaikų nuo trylikos metų ir jaunesnių vi- sai nedaug tėra.

Tarp tų tai visokios luomos ir amžiaus žmonelių esama ir lietuvių jau apie keturios de- šimtys suviršum ir dar vis be- veik kasdien pribuna naujų.

Teipogi čia yra ir dvi suprantanti mokslo vertę lietuvaiti. Turime lietuviškas lekcijas kas-dien po valandą, išimant šeštadienį ir sekmadienį, nes tiedvi dieni švenčiame.

Iš tų kelių žodžių kiekvienas brolia arba sesuo galėjote su prasti šiek-tiek apie stovį šitos mokyklos, bet tas tai tik paviršutinis ir visai trumpas aprašymas, todėl kilus kokiam klausimui, galite kreiptis su laiškų šituo adresu:

V. A. Greičius

Room 7, Stiles Hall,

Valparaiso, Ind.

O aš arba mano draugai stengsimės kuo aiškiausia jums atsakinėti, priegtam prisijūsim ir kataliogą, tiktai neužmirškite prisijūsti krasos zenklelį (stempą). Važiuoti teipogi galite augščiaus nurodytu adresu.

Seseris, broliai, pabuskim iš miego! Stokim į darbą kaip milžinai! Stokim prieš tamsą visi mūsų išvieno, Tad mūsų Tėvynė gyvuos amžinai...

Mokslas ir vienybė tai mūsų stiprybė!

Valparaiso Universiteto
Studentas.

Labai geistina būtų, kad šita straipsnelį atspaudintų visi Amerikos lietuviški laikraščiai.

Pittsburg, Pa. Pittsburgo miestas yra milžiniškas; sudėjus aplinkinius, po jo globa esančius miestus, kaip Allegheny ir Esplen, tai pagal žemės plotą bus didžiausias miestas Amerikoje. Nuo kiek metų jau yra statomi namai su 24 augštais.

Lietuvių toj apygardoj bus į 10 tukstančių. Lietuviškų parapijų yra 6; turi puikias bažnyčias, South Side dalyje jau yra ir „sesers“ mokykloj (Bet kiek girdejom, tai puslenkės lenkininkės, — ar teisybė? Red.) Allegheny yra smarkių lietuvių biznierių, darančių puikų biznį tarp lietuvių. Homestead'e nėra nieko ypatingo, kuo galima būtų pasigirti. Tik pasigirti čia ga-

lima. Bet parodyti gerus darbus ant tautiškos ar darbininkiškos dirvos beveik negalima. Kas tautai, visuomenei iš to, kad daugelis mūsų tautiečių turi savus namus ir daro puikius biznius? Labai navatnas daiktas, kaip skaitant laikraščius matai kitų vietų lietuvių prakilnius darbus, o čia to negali matyti, nors tiek daug yra lietuvių darbininkų ir gerų biznierių.

Dunoroje yra jauniausia parapija. Lietuviai čia suvažiavę beveik vien iš Pittsburgo. Pagiriamų lietuvių ten ir gal neatrastum. Ellsvorthe angliškai gerai gyvena, alučio pas retą nerastum namieje. Turi čia vieną mokytą lietuvių, kunigą (pravardė? Red.), kuris moka daugybę kalbų; turbut bus iš visų aplinkinių mokyčiausias. Pamokslus sako kas savaitė 4-oms kalboms: angliškai, lietuviškai, slovakiškai ir lenkiškai, — visai grynai. Beto gali ir prancuziškai, itališkai, lotyniškai, turbut ir vokiškai, greikiškai ir rusiškai. Išskyrus kuniginius darbus, daugiau nieko gero nėra.

Grįžkim prie pittsburgiečių. Žmonės traukia raugalą iš visų pajiegių, katrie tur už ką; katrie netur, tai namie sėdi ir skaito „66-ias“ krumpliais kirsdami į stalą.

Apie skaitymą lietuviškų laikraščių tai čia žmonės tikri filiozopai. Paėmęs laikraštį tuo ima drošti, kam su lenkiškoms litaroms, juk nepratę skaityt uodegų ir ragučių, kurių lietuviai esą nepripazino, nes neturėjo seimo ir nėra nutarimo priimti tatai į savo rašybą. Yra gerai mokytų ir universiteto mokinių, kurių ir negalima pertikrinti. Sako, žiurek į Taradaiką, koks lietuvių drukas ir rašyba yra užsilikęs... Pittsburgiečiai su lietuviška rašliava (literatura) pereina visus Amerikos tautiečius. Jau trys laikraščiai, su užsilikusia lietuviška rašyba,

mirė: „Ateitis“, „Sv. Kazimiero Pasiuntinys“ ir „Spindulys“.

Ir sulenkėjusių yra į porą šimtų. Jiems vis-tiek, kokios lietuvių litaros. „Sv. Kaz. Pasiuntinio“ spaustuvė atiduota lenkui, kuris ir lietuviams atlieka spauzdinamus darbus. Tai atsilygina! Kodėl savi ninkai-kunigų kompanija — lietuviui nepavedė? Žodžiu sakant da nieko gero čia lietuviiai nenuveikė.

(Pabaiga bus) *Pittsburgietis.*

Ashley, Pa. Šitas miestas, netoli Wilkes-Barių, apgyventas beveik vien lietuvių anglekasių, daugiausia girtuoklių. Nėr kitokio po darbui užsiėmimo kaip tik rudasis raugalas. Baisu žiurėti į lietuvių darbus. Užsimink jiems apie apsišvietimą, tautišką susipratimą, tai gausi purvais per akis. Sako, kam mums tautybės? Tautybę myli tik šliuoptarniai, bedieviai, mums gerai lietuviiais but... Bet ar jie budami lietuviiais myli Lietuvą, ar stvoja prie jos apgynti mo? Myli, bet tik alkunėms barus šluostyt ir viens kitam antausius skaldyt, o paskui vaitams užsimokėt už sutaikymą. Sialaukę „pėdės“ (išmo kėjimo dienos) buna linksmi, galingi lyg Maskolijos caras. Prisiurbę to raugalo, išsiblavę vėl pasijunta esą vargšais.

BroLIAi Ashliečiai! atsibuskim iš letargiško miego, nustokim šluostę alkunėms barus, imkimės prie skaitymo lietuviškų raštų, prie apsišvietimo! Tarp mūsų yra daug juodašimčių, fanatikų, kurie neva tikėjimą gindami savo užmačioms trukdo visokį geresnį darbą, tautišką susipratimą, niekindami visokiais žodžiais, temdindami ir teip tamsius žmones savo nedorais darbais.

Bet toje tamsybėje apie naujus metus pradėjo rodytis silpnai pirmieji spinduliai... Per naujus metus susirinko nors

mazas burelis apsvarstyti savų reikalų ir sutvėrė kuopą „Sūsiv. Liet. Am.“ iš 6 sąnarių. Turim viltį, laikui bėgant kuopa pasididys. Bet mūsų broliai bėga nuo vienybės kaip nuo kokio užkerėto daikto. Gal kaip nors pareis į susipratimą ir daugiau lietuvių.

Ashlietis.

Brooklyn, N. Y. Gruodžio 21 d. pribuvo iš Lietuvos Pijūšas Grigaitis, atstovas L. S. D. P. Dėlei tos priežasties Brooklyno V. Rev. Šelp. Komitetas parengė prakalbas gruodžio 26 d. Žmonių susirinko gana skaitlingas būrelis. Pirmiausiai kalbėjo rusiškai buvėsis dumos atstovas Golovkov apie pradžią revoliucijos Maskolijoje. Po jo kalbėjo lietuviškai drg. Pijus Grigaitis, aiškino su koku tikslu atkeliaavo į Ameriką, prilygino Lietuvos darbininkų padėjimą prie šių laikų čia Amerikoje; pranešė apie visas partijas Lietuvos, kurios kovoja už mūsų tėvynę ir jų tikslus. Mažazemiai ukininkai daugiausia kovoja drauge su darbininkais vien tik delto, kad iškovot iš valdžios ir didžturčių žemę, tai tie yra konservatyvais. Katrie darbininkai yra daugiau susipratę, tai tie yra tikri revoliucionieriai, socialdemokratiai; nes supranta, kad tik ta partija gali iškovot darbininkams geresnį buvį ir visai žmonijai laisvę. Paukvatino susirinkusius aukauti kiek kas gali revoliucijos reikalams, nes kapitalizmas ir valdžia ginkluojasi prieš mus, vargo žmones.

Liudna atsiminus tą, kad pradėjus rinkti aukas didesnė pusė žmonių išėjo iš svetainės! Pasirodo, kad mūsų broliai ir sesers neužjaučia tų savo brolių, kurie kovoja už brangią tėvynę Lietuvą: ten žmonės nesigaili savo gyvasties, o mūsų gailimės juos sušelpiti nors keiliais centais! Išėję nuo pra-

kalbų skubei bėga į karčiamas! Laikas broliai susiprasti ir atjausti tą kovą už laisvę mūsų brolių. Sušukim visi: „Darbininkai visų šalių vienykimės!“

Aukų surinkta \$24,37; perduoti V. R. Šelp. Komitetui.

Darbininkų Draugas.

Chicago, Ill. Sausio 1 d. atsibuvo Freiheit Turner salėje tartautiškas balius parengtas 4-tos kuopos L. S. P. A. Estrada buvo papuošta raudonomis vėliavoms, viena buvo su parašu: „Salin carizmas, lai gyvuoja laisvė!“ Org. Jan Čevskis paaiškino trumpai apie parengtą balių ir prašė nenustebėti, kad yra susirinkę įvairių tautų žmonės, bet visi yra vienos luomos darbininkai. Užgajino orkestra Marselietę.

Po tam kalbėjo Gugis, kam mes parengėm tarptautišką balių ir užprašėm svetimtąčius? Delto, kad mes esame visi darbininkai lygūs, nes ir kapitalistai nesiskirsto į tautas, bet viens antram paduoda ranką draugiškai. Teipogi sulygino senesnių laikų kovą už buvį prie dabartinių. Nuo žydu, rusų revoliucionierių kalbėjo X. rusiškai. Norodė reikalingumą šelpti revoliuciją. Lietuviškas kvartetetas dainavo „Sunku gyventi“. Perėjus mergaitėms per salę tapo surinkta aukų \$17,80. A. Zimontas kalbėjo monologą „Prabudimas“. Laukintė deklamavo „Neliaukim kuoptis į vienybę“. Vėl liet. kvartetetas: „Lietuva Tėvyne mūsų“. Kašinskintė deklamavo „Nauji metalai“. Latviškas choras padainavo dvi dainas ir marselietę. Laukienė kalbėjo apie reikalingumą susipažinti ir moterims su socializmu, nes ir moteris yra vergės kapitalizmo. Jos kalba buvo apdovanota gausiais aplodis mentais. Atsigręžus da pasakė, kad ne užtenka plojimo rankoms, reikia kovoti su priešais, o priešai tai

kapitalistai ir kunigija, kuri tarnauja kapitalizmui.

M. Damijonaitis paaiškino apie paimimą Dr. Kudirkas dainininkų dėtės, per tai lietuviškas choras ne nepalinksmino dainoms. Vokiško choro ir kvarteto koncertas buvo neprastas ir muzykė buvo gera. Žmonių buvo labai daug ir išrodė, kad visi buvo užganėdinti. Reikia priminti, kad nuo anglų ir lenkų nebuvo kalbėtojų, kad ir buvo programoj paminėti. Po koncertui buvo lakiojanti pačta. Buvo pasikirta dovana, kas daugiau apturės laiškų. Laimėjo Saubauskiutė, nes apturėjo 63 laiškus. Pelno nuo balius liks daugiau kaip \$150 dol.

Chicagietis III.

Wanamie, Pa. Vežant žmones iš vienos į kitą kasyklą, sykiu buvo vežamas ir parakas, kars kas žin kaip užsidegė ir apdegino šiuos darbininkus: J. Bosytį — nelabai, P. Petrauską, Mikelioną — labai apdegino. Visi trys lietuviai. David Jones, anglas, labai apdeginatas. Teipgi viens lenkas, kurio pravardės nežinau. Visi ligonbutyj.

Vincas Sarpalius.

6-toji atskaita C. R. Sz. Komiteto.

Nuo 30 d. spalio iki 30 d. lapkričio ant rankų C. R. Š. K. įplaukė iš viso \$503,30, kurie likosi pačių aukautojų sekančiai paskirstyti:

L. S. D. P.

Iš Springfield, Ill. per V. Cerniaucką \$24,01
 „ So. Boston, Mass. 43 k. S. L. A. per F. Mizger \$50,00
 „ Cambridgeport, Mass. per A. Babilij. \$6,02
 „ So. Boston, Mass. per P. Buzevičiu. \$10,00
 „ Lawrence, Mas. per P. Čirą, ... \$6,25

„ Hudson, Mass. per Al. Šebeikį \$5,50

Viso L. S. D. P. \$101,78

L. D. P.

Iš Lawrence, Mass., per kun. A. Jusaitį. . . \$220,58*)

„ So. Boston, Mass., per F. Mizer 43k. S. L. A. \$50,00

„ So. Boston, Mass., šv. Petro liet. parap. . . \$105,25

*) Iš tos sumos \$220,58 reikia išmesti \$50,00 aukos K. M. Pėzos ir \$25,00 lietuvių Bridgewater parap. šv. Roko, Brocktone, Mass.

Kun. M. Pėza.

KANKINTINIAMS.

Iš So. Boston, Mass., 43 k. S. L. A. per F. Mizzger \$15,00

Viso L. D. P. \$375,83

NEPASKIRTI.

Iš Lawrence, Mass., per M. Kondraitį. \$6,25

„ Cambridgeport, Mass., per S. Umantą. \$4,50

Viso \$10,75

Pagal atskaitą 5, pas Centrališką kasierių buvo nepaskirtų aukų \$268,58, dabar lieka \$279,33.

Termometras aukų tautiškams reikalams vėl pašoko. Malonu į tą žiūrėti ir tuomi su laisvę mylinčiais broliais—lietuvišiais amerikiečiais pasidailinti. Neapsistokite, draugai, varyt tą darbą ir toliaus su tokia energija ir pasišventimu. Šie laikai labai svarbūs Lietuvoje ir mes su aukomis turėtume dabar labiausiai pasiskubinti. Visiems žinomi rinkimai antron dumon, ir mūsų broliai dalyvaus tuose rinkimuose. Mes turim stengtis juos sušelpiti, pagelbėti jiems išrinkti gerus žmones, tautos atstovus, į dumą. Juodašimčiai Lietuvoj darbuojasi labai smarkiai, o valdžia šelpia ir jiems padeda, prie to prisideda ir tamsumas mūsų brolių ir todėl sunku prieš juos atstovėti; reikia agitacijos, raštų, aiškinimų, idant mūsų brolių minios netaptų įtrauktos į jų žabangas; to-

kia agitacijai reikia pinigų, kadangi dirbantieji broliai jų neturi. Likimas mūsų tautos ir mūsų pačių ateityje guli ant svarstyklų ir vienas svarstyklų nukrypimas į negeistiną pusę reiškia vėl vergiją per metų eiles. Jei bus aprinkti į dumą atstovai geri vyrai, pažįstanti tautos reikalus ir velijanti jai laisvės, galės daug gero nuveikti svarstydami reikalus Maskolijos, o po draug ir Lietuvos; bet jei taptų išrinkti parsidavėliai, išgamos, kogi tada mes gero galėtume tikėtis nuo tos dumos, jeigu joje neturėtume žmogaus apgynimui mūsų reikalų? Delto, draugai, sukrusime vėl, padėkim bent aukoms savo broliams Lietuvpj, lai jie padarys Lietuvą laisva, išliuosuota iš visų ją varžančių retėzių ir atidarys duris į tėvynę tiems, kurie besidarbuodami jos labui, turėjo ją apleisti, —lai nebus mums gėda sugrįžti į tą mums teip brangų kraštą! Bet jei mes neprisidėsime nors pinigais prie atgavimo savo ir tautos tiesų, kaip gi mes galėsime drįsti sugrįžti į tėvynę? Delto, lietuviai amerikiečiai! sukruskit ir remkit ir patį aukaukit kuodaugiausiai ant tėvynės aukuro. Jūs lietuviškos draugystės ir kliubai, kurie turite šimtus bankose pralobinimui turėjų, teipgi neatsilikit užpakalyj, nes gėda būtų jums puoštis tautiškais vardais ir sunkti syvus iš lietuviškos visuomenės, o nieko neaukauti jos labui!

Takstančiai gerai pasilaukančių vertelgų daro gražų gyvenimą iš lietuvių, bet kiek jie aukauja tautos labui? Teip gerai kaip ir nieko. Apsiziuokit, lituviški biznjeriai, kad nepatiktų jūsų ranka keišto už jus bejauslumą; susipratę žmonės pradės boikotuoti, pabudimas bei susipratimas jūsų gali buti jau po laikui. Delto kas nori buti lietuviu ar jų draugu, be jokio išsikabinėjimo turi aukauti tautos reika-

lams, kitaip jis nėra mūsų broliu, šitoks vertas išstumimo iš mūsų tarpo.

Sukruskim, amerikiečiai lietuviai, griebkimės darbo.

C. Rev. Selp. Komitetas:

Kun. M. Pėza, prezid.

T. A. Dudas, kasierius

J. Šernas, susin. sekret.

F. J. Bagočius, fin. sekr.

Tarptautiszkojo Socijalistu Biuro atsi-szukimas.

Ateinantis tarptautiškas socijalistų kongresas bus laikytas Stutgarte, Wurtembergo kunigaikštystėje (Vokietijoje), nuo 18 iki 24-tos rugpjūčio, 1907 m.

Todėl tarptautiškas socialistų biuras, Bruseliuje, atsišaukia į viso svieto organizuotus darbininkus, kad ruošytųsi prie kongreso. Užkviečia šiokias organizacijas:

1. Visas sąjungas, kurios išpažįsta ir turi prisiėmę pamatinės socializmo pažvalgas, kaip tai: socializaciją (apdrauginimą) išdarbystės ir mainų, vienybę ir bendrą tarptautišką veikimą darbininkų klasių, perėmimą valdžios per socialistus į rankas žmonių susijungusių į neprigulmingą partiją (parti de classe).

2. Visas įkorporuotas (įkūnytas) bendrijas, kurios nors ir ne dalyvauja stačiai politiškoje judėjime, ir nors turi savo neprigulmingą platformą, vienok pripažįsta reikalingumą darbininkams politiškojo veikimo.

Atsiliepdamas į tokias darbininkų organizacijas, Biuras šiaip sako:

„Jeigu jūsų draugystė tąsias pažvalgas pripažįsta, tai Biuras prašo, kad jūs praneštumėt į jo sekantį posėdį apie savo atstovų siuntimus Stutgartan, vienkart praneštumėt ir apie tuos dalykus, kurie, su-

lyg jūsų nuomonės, turėtų būti Tarptautiškame Kongrese apsvarstyti“.

Sekantis biuro posėdis atsi-bus 1 balandžio, 1907 m., ru-me „Maison du Peuple“, Bruseliuje, Belgijoje. Todėl Biuras iki tam laikui nori gauti nuo visų socialistiškų organizacijų sąjungų, susivienijimų ir bendrijų visokias žinias apie kiekvienos iš jų dalyvavimą kongrese, apie siunčiamus atstovus ir visokius apsvarstymus kongresan įnešimus.

Neminint tų įnešimų, kurie bus biurui pridurti iki tam laikui, yra nuzymėti kongreso svarstymui šie klausimai ir perkratinėjami:

(1) Patvirtinimas Biuro rezoliucijų (nutarimų).

(2) Veiksmažodžiai tarptautiškų kongresų ir Biuro; veiksmažodžiai inter-parlamentariškosios konferencijos.

(3) Militarizmas ir tarptautiškoji kareivija.

(4) Santikiai tarpe socializmo ir amatinių sąjungų.

(5) Kolonijų klausimas.

(6) Išėmystė ir ateivystė sve-timtaučių darbininkų.

Kongresas atsi-bus ertoje svetainėje „Liederhalle“, kuri ant grindų turi vietos kokiam 1,000 atstovų, ir daugelį pašalinių kambarių komitetų susirinkimams.

Visi kongreso svarstymai ir nutarimai bus apskelbti visoje socialistų ir pirmievių sdaudoje trijose kalbose: vokiečių, anglų ir prancūzų.

Visus darbininkų judėjimui prielankius laikraščius, Biuras prašo tąjį pranešimą perspaudinti.

Mainierio pareiga priesz uniją.

Ką jam reikia daryt, idant sulaukyti ir sudrutinti uniją.

Suvienuytų Amerikos mainie-rių urėdninkai, kurie per pas-kutines keles savaites laikė

mass-mitingsus po kietasias anglis, stengdamieri mainie-rius pertikrinti apie reikalą jų prigulėjimo prie unijos, turėjo gerą pasisekimą; viename tik-tai distrikte laike dviejų savai-čių jiems pasisekė prirašyti prie unijos 5,000 maimierių. Didelė dalis to skaitliaus yra mūsų žmonės, o nors mums linksma, kad jie dabar yra un-sanariais, tačiau reikia gailė-tis, kad ėmė tiek laiko ir buvo reikalinga organizatoriams su-šaukti juos į kruvą ir aiškinti apie reikalingumą prigulėjimo prie unijos.

Imigracijos komisorių rapor-tai rodo, kad vis daugiau ir daugiau mūsų viegenčių ateina į šitą šalį kožnus metus ir panašūs raportai yra iš mainų distriktų, kad vis daugiau mūsų vientaučių gauna darbą mainose su kiekvienais metais. Tie vyrai ateina į šią šalį jieškodami geresnių uždarbių, ne kaip jie turėdavo savo gimtiniam krašte ir pasigaminti vagadly-vesnius namus, ne kaip jie tu-rėjo ten, iš kur atėjo ir tuo pa-čiu tarpu pasirupinti apie ateitę savo ir vaikų, daug geresnę ir šviesesnę, ne kaip jie turė-tų, jei jie pastliktų ten kur jie gimė.

Kietųjų anglių kasyklų darbininkai dabar turi progą pri-sirašyti prie unijos, kokios da-niekad neturėjo. Proga palau-syt patarimo viršininkų. Vir-šininkai tuluose distriktnose šaukia viešus susirinkimus ir aiškina žmonėms, kaip reika-linga turėt stiprią uniją, papla-tint ją taip, kad iš mokesčių susidėtų streika fondas ir viso-kiam atsitikimui, kad savinin-kai turėtų ją pripažint ir tai-kintis su darbininkais.

Viršininkai tet eina į mainas ir pasako žmonėms, kada bus susirinkimas, taip kad nēvie-nas negali teisintis buk nezi-nojęs apie jokį mitingą ir jo tikslą arba nēgirdėjęs paragi-nimo.

Tiems žmonėms nėra atlei-

dimo už atsimetimą nuo unijos ir tie, kurie taip pasielgė, yra tikrai nedėkingi savmyliai, ne-neverti simpatijos nē parėmi-mo draugų darbininkų. Mums gaila, kad jie laimėjo tą, ką unija jiems iškovojo, neatmo-kėdami niekuomi.

Žmonės, kurie niekad nepri-gulėjo, neteip yra kalti, nors juos irgi negali išteisinti. Jie gauna tą, ką unija jiems iško-vojo, nieko pats už tai neduo-dami.

Dabar, žiemai prisiartinus ir angliakasyklose visur darbams sparčiai einant, tikimės, kad mainieriai daugiau pasirupis apie savo uniją, nei rupinos per visą vasarą, o ypačiai tiki-mės, kad mūsų žmonės parodys prezidentui Mitcheliui, jog jie iš visokių tautų yra ištiki-miausiai.

Kada pavasaryj unija kovo-jo, idant išlaimėti kontraktus su saviniukais, tada mūsų žmo-nės parodė, jog netik yra ga-tavi klausyti ką prezidentas ir unija liepia, bet teipgi yra ga-tavi streikuoti ir neit dirbt ka-da tik reiks.

Neseniai laikytoj prakalboj prez. J. Mitchellis kalbėjo apie reikalingumą, kad anie tūkstančiai darbininkų kasmet pri-bunanti į anglies šalį, laiku į-gytų apšvietimą. Cia atsime-nam, kokios sunkenybės stojas prieš žmogų naujai pribuvusį nemokantį šios šalies kalbą ir budus. Tai galima pasakyti apie mūsų žmones. Jie čionai pribuvę atranda, kad daug rei-kia jiems mokintis.

Teatras!

Rengiamas teatrališkos kuopos Velnias Spastuose trijuose ak-tuose bus lošiamas 29 sausio, 7:30 vakare ant saies B. J. A. už City Hall, netoli Public Square Wilkes-Barre, Pa. Teipgi dainuos revoliucijines dainas. Užprašom visus lietu-vius vietinius ir aplinkinius.

Tikietas 35 c. ir 25 c., vai-kams 10 c. Komitetas.

Lietuviu tauta

senoveje ir szilandien.

Parašė J. Šliupas M. D.

TOMAS ANTRAS.

(Tęsa.)

Kunigaikščiai Lietuvos, išviję totorius ir užgriebę Rusiją, neturėdami mokslinių pas savę namie, arba retai kur, be abejonės neįsteigė mokslinių dėl išpažintųjų graikiško tikėjimo užimtose provincijose. Kad Lvove tapo įkurta 1585 m., taip-gi Ostroge ir Kyjevoje, tai ir Vilnius įgyjo savo *disunitišką mokslinę*, bet toji neprašydo ir buvo niekinga ir jokios šviesos neatuėšė Rusinams. Mokintiesni jau buvo *unitų* kunigai. Brasčių synode 1594 m. Hip. Pociėj, Kyjevos metropolitas, įsteigė seminariją unitų klierikams Vilniuje ir ant jos perdėjo mokslų rusiną Petrą Fedoravyčių. Prisdėjo čion prie įsteigmės ir anuometinis Vilniaus vyskupas Vainius. Čion net keli jezuitai buvo mokintojais. Kaip ilgai ta seminarija pateko, nėra/žinoma. Kunigai unitų, Bazilionis mokėsi jezuitų akademijoje Vilniuje; Bazilionis Vilniuje turėjo taip-gi savo novicijatą, jų mokslinės taip-gi buvo Vytebske, Polocke ir tt.

Mirus Pociėjui turėjo pulti Vilniaus seminarija; nėra unijotų kunigija, susirinkusi į synodą Kobryniuje 6 d. rugsėjo 1626 m., sutarė įsteigti vyriausią savo seminariją metropolijoje Kyjevos.

Per reformaciją mūsų ponija būtų sulaužiusi taip-gi popiežiaus ir kunigų galybę Lietuvoje ir būtų įgyjusi valdžią bažnyčios reikaluose (k. a. išrenkant kunigą). Reformacijos priėmimas, kuri ėjo prieš Lenkų įtekme, buvo Lietuviams patrijotišku darbu. Ir beveik visa Lietuva tuomet buvo perėjusi į protestonų tikyba. Kloštorius pamėtė žokoninkai, kunigai vedė moteris. Tik tai lietuviškoje Rusijoje reformacija nesiplatino; vienok Rusai reformaciją rėmė kaip įrankį prieš Lenkų siekius. Jeigu aristokratija Lietuvių, kaip nuo katalikų tikybos, būtų atsikračiusi ir nuo Lenkų tautybos, likimas Lietuvos, būtų aprupintas buvęs. Bet ponija toliaus kuopė Lenkų tautybą ir Lenkų dvasę, ir tatau viską sumaitojo. Kilo imtynės tarp protestantizmo ir Lenkų tautiškosios dvasės. Tautiškoji Lenkų dvasė pegalėjo dvasę tikybos. Rods Jezuitų zokonas su išmone ir pasekme taip-gi kuoneveikė nuo 1569 m. protestonybę Lietuvoje, bet atrama ir pačių Jezuitų buvo lenkiškoji dvasė tarp Lietuvos didžiunijos. Jezuitai grąžino į katalikystę ponus, svarbiausią tautoje atramą protestantizmo. Protestonybė Lietuvoje ėmė mažyn eiti spėkose, ypačiai įvykus galutiniam suvienijimui Lietuvių su Lenkais, kurs atidarė kelią Lenkam į visą Lietuvą ir sudrutino Lenkų tautybą, nežiurint į karaliaus ediktą 1572 m., sulyginanti valstietiskose valnastyse visus krikščionių išpažinimus.

Rods ir pačioje Lenkijoje gyveno Andrius Modrzevskis (1503–1572) ir kiti protestantizmo prieteliai ir platintojai¹⁾. Bet Lietuvių perėjimas į protestonus labai išbaidė Lenkus; Lenkai žiūrėjo į katalikystę kaip į pabuklę dėl susiėjimo Lietuvos su Lenkija. Prieg tam Lenkų kunigai Lietuvoje būtų pristigę savo atramos platinimui lenkystės, už tai Len-

kai taip labai pamylėjo Jezuitus, kurius pasodinę buvo vyskupai: Hozius Brunsberge (1565), Noskovskis Pultuske, Konarskis Poznaniuje, Kajkovskis Kališiuje, Protaševyčius Vilniuje. Už tai Lenkijoje tuomet išisaknyjo toks fanatizmas katalikybės, kaip niekur kitur nerastum (išskyrus Ispaniją). Mažinantės protestonybei Lietuvoje, jau lietuvių reikalas buvo prapuldytas. Ir parėjo pastaras prapuolenės žingsnis gana veikiai:

Karalius Zygmantas Augustas buvo pastaru Jagėliunu. Šaka, valdančioji Vengriją ir Čechiją, pasibaigė su Liudviku II 1526 m., puolusiu pas Mohač prieš Turkus. Lenkai rūpinosi, kam karalius neturi vaikų, ir kad su jo mirtimi truks sietas tarp Lenkų ir Lietuvių; Jagėliunai buvo mat abiem valstijom bendri valdymierai. Todėl idant jam mirus, Lietuviai neiširinktų kitą valdymiero, Lenkai gulė ant karaliaus, kad jis iklauk sudarytų drutą uniją, kurios ir pats karalius troško. Rods jaunystoje, apsivedęs su Barbora Radiviliute (našle po Goštauto, Trakų vaivados), jis jautėsi esąs karštu Lietuviu, bet likęs karaliumi Lenkų 1548 m. ir netekęs Barbaros, jis pasidavė įtekmei Lenkų kunigijos. Lenkijai grėšė iš rytų pusės Moskva, iš pietų—Turkai, iš vakarų—Habsburgai; tų laidyklių dėlei visi rėkė: vienytiesi reikia! Kiteip, Lenkai nenorėjo Lietuvius remti karėse su Moskva ar Totorais. Galiaus Lenkai pasirupino Lietuvius padalinti. Prie aristokratijos Lietuvoje prigulėjo sena kunigaikščių kiltis, tulos naujos šeimynos, įgyjusios polytišką svarbą, per nuopelnus. Aristokratija buvo mantinga, polytiškai apšviesta, ir tautoje turėjo didelę svarbą. Retai kur Europoje radosi tokia galinga ir savistovi aristokratija! Žemesniu laipsniu aristokratijos buvo ponija ar bajorija, kilusi iš dalies nuo dumos senųjų kunigaikščių ar didžių kunigaikščių. Į jų tarpą lengviai įsigaudavo žemionys ir miesčionys, tai per mantą, tai per apšvietą ar per nuopelnus. Bajorai buvo branduoliu kariškosios spėkos Lietuvių. Jie šiek-tiek prigulėjo nuo aristokratijos, kadą gi jie turėjo dvarus ar dvarelius po sąlyga, kad atliks karišką klausybą dėl aristokratijos. Seniaus Lietuvos seimas susidėdavo tik tai iš aristokratų; tik veliaus (1559 m.) taip-gi bajorams pavelyta buvo rinkti savo atstovus. Dabar seimės dalinosi į senatą ir deputatų namą. Ten sėdėjo aristokratai, čion bajorai. Lietuvoje aristokratai buvo daug stipresni už bajorų namą. Tai-gi Lenkai ėmėsi Lietuvos bajorus suarzinti su aristokratija. Prigulėjimas jų turtų nuo aristokratijos tapo panaikintas, o suteiktos tapo polytiškos ir juodos tiesos lygios su tiesomis aristokratijos (sudai žemiški). Bet nežiurint į tai vis, aristokratija savo polytišku apšvietimu ir turtingumu pasilaikė Lietuvoje savo seną persvarą. Lenkai dabar garsino, jog tik tai susivienijus su Lenkija lygybė bajorų su aristokratija pilnai teįvyksianti, ir tas prizadas—nors jis veliaus neišsipildė—bajorus patraukė ant Lenkų pusės ir unija juose atrado stiprią paramą.

1) Pasiuntiniai vardan karaliaus ir tautos, nusiųsti pas popiežių Povelą IV 1556 m. ir į Tridentyniškį synodą 1562 m., reikalavo laikymo mišių lenkiškoje kalboje, moterystės kunigų ir sušaukimo synodo abiejų tautų, po vada karaliaus, dėl sutaikymo religiškų dalykų. Prie pirmosios pasiuntinystės priklausė taip-gi Andrius Fryč Modrzevski, kuris tolynžengias ir kiltas padumas apgarsino savame veikalė „O poprawie Rzeczypospolitej“.

Dar 1551 m. į Vilniaus seimą atvyko paslai nuo Lenkų senato ir šlėktos, reikalaudami, idant Lietuva atgrąžintų Lenkijai Pagirius, Volyniją, kniazystę Kyjevą ir Sieverinę, neva nuo seniai Lenkams atgrįžti turėjusius. Teip gi klabino, kad Lietuviai nepamirštų susivienyti su Lenkija, pagal nutarimus prie Aleksandro įvykusius. Bet Zyg. Augustas smagiai subaudė Lenkus už kišimąsi į jo viešpatystės tvarką, ir ketino nubausti, jeigu toliau išdrįs ką nors tokio daryti. Lietuvų luomos išjuokė Lenkus už jų reikalavimus be pamato.

Svarbų žingsnį tame dalyke nužengė Varšavos seimas 1563 m., kur buvo karšti ginčai dėl artėjančio suvienijimo abiejų tautų į vieną respubliką. Po įtekme pavojaus nuo Moskvos caro, o ypačiai netekus Polocko, kurį užėmė kariūmenė Ivano IV, pradžioje seimo buvo suvažiuovęs didesnis skaitlius liet. senatorių ir žemiškų paslų. Cion karalius per deklaraciją apskelbė įžengtinį punktą unijos. Lietuvų paslai, po vada Mikalojaus Juodžio Radivilo, varėsi ant asabiškos unijos ir ypač smagiai stoji už Volyniją ir Pagirių kraštą, Lenkai gi reikalavo pilningo įkunyjimo jų žemių į karalystę Lenkų. Prieg tam Lenkai užsispyrę priešinosi dalyvauti Vidžemiskėje karėje. Apgynime separatizmo ypatinagai stoji lietuviškoji aristokratija ir tuomi mažiaus sukaltama buvo, kada atėjo gandas apie Mikalojaus Rudžio Radivilo pergalėjimą maskolijų pas Ulą. Zyg. Augustas net atsisakė nuo savo tėvoniškų tiesų ant Lietuvos naudon Lenkų karunos, ir tokiu budu abiem paliko po savo mirties valną išsirinkimą viešpaties. Tuomi atsižadėjimu jis norėjo palengvinti darbą unijos arba — anot jo deklaracijos — „zwalić ten pień z drogi“. Kaip papildymas šito akto tame pačiame dar seime tapo išleistas, su karaliaus parašu, teid vad. „Varšaviškis recessas“, apibrėžiantis sąlygas suvienijimo Lietuvos su Lenkija ir pagrindžiantis tolesnei sušnekas tame klausime. Bet tokiems aktams truko formališko patvirtinimo per lietuviškąsias luomas.

1564 m. Bielsko seime liet. bajorijai tapo suteiktos pilningos valnastys. Tas nutarimas, arba perliejimas ant šlėktos, seiman suėjusios, visų tiesų, kurios buvo pagrinda drutumo liet. viešpatystės ypatoje didžio kunigaikščio, tapo Bielske suredaguotas, o Vilniaus seime patvirtintas (1565). Tai gi bajorai įgyjo didesnį nepriegulmingumą nuo savų feodališkų senjorų, beje liet. magnatų. Bet nors bajorija linko prie unijos, tačiau Lietuvos, didikai ir bajorai, bijojo užplaukimo Lenkų į savo šalį, kurie imtų atiminėti nuo jų priedvarinius ir žemiškus urėdus ir storastystas, o priegtam būtų atšalę dėl gynimo Lietuvos. Vadu grynai liet. partijos, priešingos unijai, buvo tas pats Mikalojus Juodis Radivilas, kurs buvo galva liet. protestonų. Per jo energiją ir ypatingą įtekmę ant karaliaus, toji lietuviškai protestoniškoji partija iki šiame laik paskėmingai gynė Lietuvos nepriklausumą nuo lenkiškų užmačių. Bet jau 1565 m. jisai pasimirė, ir nors vadais partijos pasiliko dar tokios kiltos ir įtekmingos ypatos, kaip jo pusbrolis Mikalojus Rudis, Zemaitijos storasta Jonas Chodkevičius ir liet. pakanceleris Eustachas Valavyčius, tačiau skaldymai protestonų į sektas, o podraug susilpnėjimas jų sutarties su stačiatikiškais rusiškais didikais, vis ir vis ėjo didyn. O dalykas unijos ėjo greičiaus. Karalius galutinai pateko po įtekmę lenkiškai katalikiškos partijos ir ėmėsi triusti dėl suvie-

nyjimo Lietuvos su Lenkija ne tikta su uolumu, bet ir su nepaprastu dėl jo trivalnumu.

Birželyje 1566 m. karalius sušaukė dėl Lietuvos seimą į liet. Brasčius, ir kare su Maskolija besitraukiant, velyjo drūčiaus susivienyti su Lenkija, idant įvyktų abipusinis paremimas reikaluose apsigynimo. Tame reikale tapo išrinkti paslai į Lenkų luomas, kurias karalius veikia žadėjo seiman sušaukti. Štai kokia buvo įtalpa pasiuntinystos: „Nors liet. luomos yra užimtos sunkia kare, vienok susirinko, kviečiamos Jo Mylistos karaliaus, su paslanka ant seimo į Brasčius, idant susišnekėti apie įrankius pervedimo amžinos unijos tarp did. k-stės Lietuvos ir tarp Lenkų karalystės. Pereitais metais mes turėjome teisingą priežastį nesiskubinti su tariamąja unija, nes Lenkai mūsų perstatymus seimuose Varšavos ir Bielsko be įtėmyjimo atmetė. Vienok ne mums truksta tikro velinimo, kad abi tauti susidėtų į vieną respubliką. Užmiršus todėl pereitus ginčus, liet. luomos, vienbalsiai sutinka pasiųsti lenkiškoms luomoms šitokias sąlygas: Lietuviai nuo dabar nesirinks sau atskirai did. kunigaikštį, bet visuomet, sutikimui su pakvietimu pirma respublikos senatoriaus, Gniezno archyveskupo, kaipo tarpkarolio, į paskirtą vietą dėl rinkimo atvyks drauge su Lenkais. Ten koznas lietuviškas bajoras bus laikomas ant lygios su Lenkų šlėkta ir gaus lygų balsą rinkime; o kas bus išrinktas karaliumi Lenkijos, bus podraug ir tuomi pačiu—did. kunigaikščiu Lietuvos. Kaip vieta rinkimams bus paskirtas punktą ant rubežiaus žemių abiejų tautų. Abidvi tauti turės tuos pačius prietelius ir neprietelius, o rubežius teip Lietuvos, kaip ir Lenkijos gins sujugtomis spēkomis. Seimai bus laikomi pamainais, kartą Lietuvoje, kitą kartą Lenkijoje. O kada gi šale šitų perstatymų, garbė ir ženklumas lietuviškosios tautos užima pirmą atydą, todėl lenkiškos luomos pirmiausiai turi užsitikrinti, kad tų sąlygų dėl amžino susivienijimo niekad paskui neatmainys, ne gi leis atmainyti“. Tokioje lyginai mintyje buvo kalbėjęs susirinkime luomų ir dumoje senato Valerijonas, Vilniaus vyskupas.

Kad Lenkai susirinko į Liublino seimą liepos mėnesyje 1566 m., rods paslai ten nuvyko, bet Lenkai nieko ant tikrųjų nenutarė neva dėlto, kad paslai neturėjo įgaliojimo įsiduoti į tolesnius sutarimus, kurių nėra paminėta pasiuntinystoje, be atsišaukimo į seimuojančias luomas. Tad karalius atidėjo reikalą ant seimo Piotrkove; bet ir čia dalykai unijos tapo vėl atidėti iki kitam seimui.

Gartino seime 1568 m. apart kitų dalykų tapo išrinkta delegacija į unijos seimą, rengiamą Liubline 1569 m. Zyg. Augustas tikėjosi Lietuvą aplaiminęs esąs įkunyjimu Vidžemio, dar tik truko dėl tos laimės — anot jo — suvienijimo Lietuvos į vieną kuną su Lenkija. Lietuvos ponai Gartino seime paskyrė nepaprastą rinkliavą remimui karės už Vidžemį; senatoriai Vidžemio turėjo jau sėdėnes lietuviškoje dumoje. Ir delegatai į Liublino seimą tapo anksti išrinkti, idant užbėgti vaidams tarp abiejų tautų — nes karalius jautėsi neilgai begyvesis. Kas gi tad, jam numirus būtų su Lietuva? Prisieitų ir susidėti su Lenkija ar pasiduoti Ivanui. Tarp Lenkijos ir Maskolijos Lietuva pasidriekusi siaura juosta nuo Baltijos iki Juodųjų marių, ar gi galėjusi būtų užsilikti be susibendrinimo su viena iš jų? O toki susibendrinimai visuomet baigiasi

(Toliau bus)

Isz visur.

Olendijos salas Tane ir Simal uzliejo jures ir pagriebė apie pusketvirto šimto ypatų, neskaitant kas dingo turto.

Ant Havajaus salų iš vulkano arba ugnikalnio Manna Loa vėl išsiveržė ugnis ir šalimis teka ugninės upės (lava).

Gniezne Prusų valdžia pasodino į kalėjimą ant keturių mėn. kareivį lenką, Vozniaką, už tai, kad jis atsisakė, laike vyresniojo prakalbos, šaukti „ura!“ vokiečių ciesoriui. Mat ciesorius rengėsis važiuoti į Prusų Lenkiją, tai vištininkas pranešęs norėjo, kad teip pasveikintų tą „didelę“ žinią.

Prancuzijos socialistų partijos susivaziavimo atskaita parodo, kad prie partijos priklauso 75 organizacijos, o metai atgal buvo tik 67. Išimokančiųjų sąnarių skaičius pakilo nuo 40,000 iki 75,000. Beto yra daug socialistų partiją remiančių žmonių nepriklausant prie partijos, ką parodo balsų skaičius per rinkimus. Vienam departamente (arba distrikte) organizuotų draugų yra 8,000, o balsų partija gavo 105,000; kitam — (S. due) 7,000 sąnarių, o balsų buvo 195,000.

Antrasis neseniai mirusiojo Persijos šaho (karaliaus) sunus Malik Mansour Mirza nusizudė priėmęs epimono, dėlto, kad neteko jam sostas.

Jurgis Baronas,
keliaujantis agentas
„Vienybės Lietuvininkų“.

Pajieszkojimai.

Iš kur paeina Petras Saukius, 18 metų atgal gyveno Wilkes Barre, Pa., emė šliubą Plymouth. Kas jį gerai žino, tegul duoda seno krajaus adresą širdingai prašyti.

F. Ostrowski,
Laurium, Mich.

Pajieškau kriaučiaus prie kostumiersko darbo. Apie mokęstį dasizinkite per laišką.
J. Graizdikas, Box 364.
Spring Valley, Ill.

Susirinkimai.

Trij Wilkes-Barre'ų lietuvių draugijos: „S. 9-toji k.“, „D. L. K. A. D.“ ir „K. A.“ rengia prakalbas nedėdienyje, sausio 27 d. Prakalbos su rengtos atminimui prietikių Rusijos darbininkų su valdžia sausio 22 d. 1905 m. ant salės Public Square, kur gyveno Dainys. Visus kviečia

Komitetas.

New York — Brooklyn, 4 k. T.M.D. susirink. bus 28 d. sausio 1907 m., 8 val. vakare, po nr. 73 Grand str. Teiksėtės sąnariai prubiti ir atsivesti naujus prisirašyti.

Sekr. A. Lesniauskas.

Teatras! Teatras!

Minersville, Pa. Draugystė „A. Gužučio“ perstatys dramą autoriaus kurio vardą nešioja „Ponas ir Muzikai“, 4 d. Vasario, salėje „Opper Houss“, pilnas visas eis revolucijai Lietavos, kovojančių už laisvę Tėvynės. Užprašom visus lietuvius ir lietuvaiteis atsilankyti netik vietinius, bet ir iš aplinkinių miestukų.

Ižanga 25c, 35c. ir 50.
Komitetas.

Balius del visu.

Meriden, Conn. Draugystė D. L. K. Gedimino parengia antrą didelį balių 26 d. Sausio (January) 1907 m. subatos vakare. Prasidės 7:30 po N. 171 St. Jean Hall Pratt str. Ižanga vyran 15c, o poniom ir panielėm dykai. Užprašom visus lietuvius ir lietuvaiteis vietinius ir iš aplinkinės ant to skaitlingo vakarėlio. Muzikantai bus iš Berlyne, grajjs visokius šokius, kad tik kojos laikytų. Komitetas.

Ant pardavimo.

Farmą parduoda su gera žeme, nauja stuba ir kluonas su tvartu.

Ant pardavimo namai geroj vietoj ant gyvenimo, dėl dviejų šeimynų ir vienos.

Ant pardavimo lotai Hildale, naujos mainos ir gėri darbai. Dasizinkit „Vien. Liet.“ Redakcijoj.

Teatras ir Balius.

Parengtas per storone Revelucijos Selpimo Komiteto juokingiausia komediją „Amerika Pirtije“ Nedėlioj 27 Sausio 1907, svetainėje Gergino „Palace Hall“ 91-93 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Pilnas nuo balius paskirtas revolucijai naudai. Pradžia 8 valandą po piet. Teatras 7 valandą vakare. Ižanga, vyrams ir moterims, 25 cen. Užkviēsia, Komitetas Szelpimo Rev.

Teatras Balius ir Iekenti paēta.

Parengta per L. S. P. A. 2-ro Rojono valstijos Pa. Subato Sausio 26 1906, prasidēs 6 val. vak. Svetainē Corral 24 Bank ir kampo Pine st. Ižanga 35 ir 25 c. Teipgi kaip pasibaigs teatras dar bus keletas zodzių aiškinta per vietioj universiteto mokytoją kas link darbinikiško judėjimo. Teipgi po baliui ant 27 atsis bus konferencija. Aktorei pribus iš Philadelphios. Užkviējame visus vietinius ir iš aplinkinės. Vardan rojono organizatorius.
J. B. Jusaitis.

Bažnytiniai rubai

Labai pigiai ant pardavimo kaip tai: arnotos, kopės, stulos, kamžos, albos, kiellikas, monstrancija, kryžius ir tt. Daiktai yra gana gražiai užlaikomi ir nē kiek nesuniekuoti, bēt mēs pirkėjams atiduosim už prieinamiausias prekes. Norintieji arčiau das žinoti apie spalvas drabužių, padarymą ir prekę rašykite per laiškus ant šio entrašo:

P. Grinius, 210 S. Eutaw str.,
Baltimore, Md.

Didelis Balius!

Parengtas draugystės šv. Kazimiero, sušelpimui Andriukaitienės, kurios vyras serga, antras metas špitoleje. Atsis bus Utarnike 5 d. Vasario 1907, 6 valandą vakare. Salėje Shawnee Dancing Academy, Plymouth, Pa. Muzika bus kopuikiausia. Užprašom visus lietuvius ir lietuvaiteis, ko skaitlingiausia susirinkti. Komitetas.
Tikietas ..... 25c.

Trečdalis mieste ligonių.

Su nusistebėjimu mes skaitome pranešimus kad viena trečia dalis Chicagos miesto gyventojų serga influenza ir inkatais. Atmenant šes ligas peršalimo keli metai atgal galime užtikrinti kiekvieną šeimyną nuoligos. Nepaprastas dalykas žinoti kaip galima apsisaugoti nuo influenzos; neducki kunui nuslopti; valgyk stiprinančius, bet lengvai sutrinantį maistą; vartok Triners Amerikan Elixir o Bitter Vine. Šios natūrališkos gyduolės, sudarytos iš čysto vynu ir karčiųjų kalniū šaknų sutaisyty dėl sujautinančių trinimo organų, ir sutaisyty jų, ir atgabenimą sveiko apetito ir atnaujinančio viso kūno. Kaip greitai nustosite apetito, liežuvis nubals, jusų vidurei nenormališki, jusų miegas sunaikytas ar jaučėtės pailsią, Trinerio Amerikoniškas Elixir Kartusis Vynas trumpam laike pagelbēs ir jausitės stiprus ir galēsite atstovėti visokes influenzas.

Gaunamas viēsoje aptiekose, arba pas patį fabrikantą — Juozapą Trinerį 799 So. Ashland ave., Chciago, Ill.

Puikiausias dirbėjas laikrodzių Isidor Glou.

Parduoda laikrodzius seninius ir klezeninius vyriškus ir moteriškus, žiedus, bransoletas, spilkas ir visokius aukelinius daigtus, teipgi užsiima jų taisytu. Viekas už pigiausia prekę.

102 Main st. Plymouth, P

Darbo Offisas.

Kas nori gauti darbą arba darbininką, tegul kreipiesi pas:

JURGI MACEVICZIŲ,
136 E. Main st. Plymouth, Pa.

Lengvas darbas!

Geram žmogui nusipirkus drakvojamą mašiną spaudinēt viokius tikiētus popierius knygelēs ir tt. yra geras uždarbis aš parduodu su visais įtaisymais ir visokioms literoms labai pigiai mašiną. Akvatninkas dasizinkok daugiau per gromatą, adrisuok:

G. Baronas,
131 16th st. S. S. Pittsburg, Pa.
„Vienybės Lietuvininkų“ keliaujantis agentas.

Dekavoju publikai

už pagalbėjimą mano užsiēmime ir pasitikiu ant toliaus apturētī nuo jusų simpatiją perkant pas mane laikrodzius, žiedus, rēmus, abrozus ir visokius tavorus.

STANLEY GOOD,

154 East Main str.
PLYMOUTH, PA.